

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

33. An liceat pro defensione vitae proximi occidere injustum invasorem?
Sed difficultas est, an ad id teneatur? Et quid, si vita proximi maximè sit
necessaria Reipublicae, vel sit Princeps, proprius ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

fur iniuste aggreditur accipere rem ascendentem ad summam quatuor, vel quinque ducatorum, resistentem domino posse illum interficere.

2. Sed plus addit Molina de Iustit. & iure, tom. 4. tr. 3. disp. 16. n. 7. vbi sic ait. Quando autem quis iniuste aggreditur usurpare rem etiam valoris vnius aurei, vel minoris adhuc valoris, resistente domino, aut custode illius, certe neque ad culpam, neque ad poenam aude-rem dampnare, qui illam defendendo interficeret eum moderamine inculpatae tutelae iniustum aggressorem; quidquid in contrarium cum Baldo & Angelo dicat Carcerius. Ita Molina, & post illum Bonacina de contr. tr. disp. 2. q. ult. sect. 1. p. n. 10. n. 1. & ratio est, quia in tali casu inuasor non solum rem auferit, sed etiam magnam infert contumeliam, quae potest per vim repelli.

3. Verum has sententias ego non approbo, nimis enim laxae videntur; quis enim concederet pro vno, vel duobus aureis vitam hominis licite eripi posse? Nam licet te tuaque tuendi ius habeas, conferendum tamen est damnum quod tibi caues, cum illo, quod das, quamuis innocentis conditio melior sit. Dico ergo cum Strouersdorf. de Iust. & iure, in 2. 2. D. Th. q. 6. n. 1. 7. concl. 1. & aliis, rem propter quam alter interficiendus est; debere esse magni momenti vel ex se, vel in suo pretio, vel ex suo consequente, alioquin iniquum esset valde pro re parua eripere vitam hominis. Si tamen, ait Lessius lib. 2. c. 9. dub. 11. n. 68. verteretur tibi probro, nisi rem minimam sumi extorqueas; tunc posses conari, & si opus esset occidere, tunc enim non tam rei, quam honoris esset defensio. Ita ille, qui citat Sorum.

RESOL. XXXIII.

An liceat pro defensione vitae proximi occidere iniustum inuasorem?

Sed difficultas est, an ad id teneatur?

Et quid, si vita proximi maxime sit necessaria Reipublicae, vel si Princeps, proprius pater, mater, frater, filius, aut vxor?

Et quid est dicendum, si inuasus cedat iuri suo? Ex part. 3. tract. 4. Resol. 19.

§ 1. Respondeo affirmatiue, quia lege charitatis licitum est aliis facere, quod pro seipso quisque potest: at pro se potest quis occidere inuasorem, vt supra visum est; ergo poterit & proximo & confirmatur, quia talis censetur innocens, etiam si forte causam dederit inuasioni, semper enim inuasio iniusta est; innocens autem licite defendi potest; ergo, &c. Ita Filiucius tom. 2. tract. 29. cap. 4. nu. 54. Malderus in 2. 2. tract. 3. cap. 1. dub. 15. Molina de Iustit. tom. 3. tract. 3. disp. 18. Azorius tom. 3. lib. 2. cap. 1. q. 21. & alij communiter.

2. Sed difficultas est; an ad id teneatur? Molina de Iustit. tom. 4. tract. 3. disp. 18. n. 3. & 4. Faber de restitut. in 4. sentent. dist. 15. q. 3. disp. 52. cap. 1. n. 14. affirmatiue respondent; quod tamen intelligunt, si absque notabili damno sui ipsius id praestare possit, quia vnusquisque tenetur magis se ipsum & sua curare, quam ea quae sunt proximi. Verum Filiucius loc. cit. n. 57. & Lessius lib. 2. c. 9. dub. 13. n. 92. docet, quod priuatus non tenetur tueri vitam alterius, quando non potest sine occasione inuasoris, quia nemo tenetur vitam suam tueri per mortem alterius. Ergo neque alienam. Aliqui tamen limitant hanc sententiam, videlicet quando persona defendenda non esset maxime necessaria Reipublicae, vel Princeps, vel proprius pater, mater, frater, filius, vxor: nam pro his defendendis non solum liceret, sed etiam teneretur quis occidere inuasorem; &

hoc etiam asserunt quando ex officio promisso, aut contractu obligatur quis ad custodiam proximi, & ita ex Aretino & Suarez docet Malderus in 2. 2. tract. 3. cap. 1. dub. 15.

3. Sed dices, quid si inuasus cedat iuri suo? Responderet Malderus vbi supra posse adhuc licite occidi inuasorem proximi, cum enim non sit dominus vitae suae, possunt etiam eo inuito velle custodire, tanquam mandatarium Domini, qui vnique mandauit de proximo suo. Idem docet Tannerus tom. 3. disp. 4. q. 8. dub. 4. n. 80. sed limitatur haec opinio; nisi inuasus serid dicat se nolle defendi, sed velle potius mori, quam occidatur inuasor in peccato mortali.

RESOL. XXXIV.

An liceat occidere inuasorem pro defensione rerum externarum proximi?

Sed difficultas est, an ad id teneatur? Et quid, si ex officio, iustitia lege, vt Ministri publici, &c. teneatur defendere proximum? Ex part. 3. tr. 4. Resol. 20.

§ 1. Respondeo affirmatiue, nam in omnibus euentibus, in quibus dictum est aliquem se, aut sua defendendo posse licite interficere iniustum inuasorem, in eisdem dicendum est esse licitum ceteris suum proximum defendendo interficere eundem aggressorem, quando ita necessarium est ad talem proximi honorumve illius defensionem. Atque id licebit non solum in praesentia illius, cum adiuuando, sed etiam in illius absentia ex praesumpta illius voluntate, bona illius defendendo. Ita Molina de Iustit. tom. 4. tract. 3. disp. 18. n. 1. & alij communiter.

2. Difficultas est, an ad id teneatur. Molina vbi supra. n. 4. negatiue respondet, quoniam lex charitatis non tam arcte obligare videtur, vt cum tanto inuasoris detrimento teneatur quis conseruare bona proximi longae inferioris ordinis, praesertim cum si inuasor tunc interficiatur, regulariter vna cum corporali vita amittet aeternam. Adde quod ea interfectio non fieret sine maximo horrore, ac difficultate interficientis; lex autem charitatis non est offensa obligare id horroris ac difficultatis subire, vt cum tanto detrimento inuasoris bona longae inferioris ordinis defendantur. Ita Molina, qui asserit suam doctrinam intelligendam esse de his, qui non tenentur ex officio, vel iustitiae lege, vt Ministri publici, &c. defendere proximum.

3. His tamen non obstantibus affirmatiuam sententiam tenet Philipp. Faber de restit. in 4. sent. dist. 15. q. 3. disp. 52. c. 1. n. 3. vbi sic ait. An vero pro conseruandis bonis externis proximi teneatur tertius occidere iniustum inuasorem, est res valde dubia. Nam quod teneatur denunciare Principi & Iudici, qui eum puniat vitae ablatione, si opus sit, non est dubium propter praecipuum correctionis fraternalis, sed an per se ipsum liceat eum occidere pro bonis externis, quae sunt ordinis inferioris, quam vita, est dubium. Vnde aliqui tenent partem negatiuam, & ratio desumpta a differentia bonorum corporis & externorum, nulla est, quia hoc casu pari pede currunt cum bonis corporis, quia iam supra concessit etiam Molina licere vnique occidere inuasorem tam pro defensione suae vitae, quam suorum bonorum: ergo eadem ratio militat in defensione proximi. Cum ergo sacra Scriptura obliget vnquemque ad defendendum proximum innocentem, iuxta illud Ezech. 17. Vnicuique mandauit Deus de proximo suo. & Pron. 24. Erue eos qui ducuntur ad mortem, & eos qui trahuntur ad interitum liberare non cesses. & haec sit lex naturae, sequitur quod pro liberandis bonis externis proximi innocentis, teneatur occidere iniustum aggressorem,

Sup hoc lege doctrinam Ref. p. accedens, & ref. seq.

Sup. hoc in ref. praerit a §. sed difficultas & in alio §. eius not.

Sup hoc lege doctrinam Ref. p. accedens, & ref. seq.